

Afbrudelser, det forbyder simpeltvælt Forretningsordnen; men naar jeg har erkjendt dette, haaber jeg ogsaa, at den høitærede Minister paa den anden Side vil indrømme, at den Bemærkning, jeg gjorde, i og for sig ikke indeholdt det ringeste Anstødelige, thi den indeholdt ikke Andet end den ganske simple Sætning: Er en Forudsætning urigtig, saa er ogsaa den Slutning, som deraf drages, urigtig. Spørgsmaalet er da kun det: Var det, som dengang blev fremsat af den høitærede Minister som en almengyldig Sætning, ikke omtvivseligt? Den høitærede Minister fremsatte, hvad der omtrent ordret læses i Kapitalet Lobiesens Foredrag, som er omdelt til Hærudvalget, men deri staar der jo, at det dog er muligt, at Frankrig ikke vedkjender sig den omtalte Theori. Men den bestrides ogsaa fra anden Side. Jeg har for kort Tid siden haft Leilighed til at gøre mig bekendt med en Afhandling, der staar i et anset tydsk Tidsskrift, som udkommer i Wien, af en østerrigsk Ingenieur-officer, hvori denne gjør den modsatte Anskuelse gjældende. Det var dette, der foranledigede min Afbrudelse, og navnlig fordi det for mig er et Spørgsmaal, der er af stor taktisk Interesse, thi hvor det gjælder om Infanteriets Anvendelse i Fæstningskrigen, bør man efter min Formening gjøre, hvad man kan, for at træffe saa faa Verler som muligt paa det og navnlig ikke, uden Nødvendighed, binde det til Bevogtningsstjeneste, fordi man aldrig ved et Fæstningsforsvar kan have for stor fri Styrke. Men Tendentjen gaar i denne Retning, fordi man er begyndt at frygte for et Gjennembrud mellem Forterne i Nat eller Dage. Jeg tror ikke paa, at saadanne Gjennembrud lade sig udføre, og vil man blot gjøre Forsøg paa at manøvrere om Natten med større Styrke i ubekjendt Terrain — og Terrainet mellem Forterne og bag disse maa jo altid være ukjendt af Fjenden — saa vil man snart komme til Overbevisningen om, at de eneste Steder, hvor man kan komme frem, er paa Veiene; men disse ville jo altid være spærrede og bevogtede. Jeg skal ikke gaa ind paa at diskutere denne, om jeg saa maa kalde den, Mellembatteritheori. Jeg har kun fremsat disse almindelige Bemærkninger til Orientering. Men netop fordi dette Spørgsmaal dog maaste kan omtvistes, indstød jeg min Afbrudelse, og jeg tror ikke, at Meningerne om dette Spørgsmaal, som om saa mange andre lignende, vedrørende Fæstningskrigen, ville blive fuldstændig afgjorte, førend det er afgjort igjennem Erfaringerne fra en Krig. Havde den høitærede Minister i sit Svar indskrænket sig til kun at henvise mig til, at

jeg kunde tage Ordet senere for at modbevise ham, skulde jeg ganske rolig have fundet mig deri og slet ikke have modbevist ham, thi jeg ønsker ikke her at drøfte tekniske og taktiske Spørgsmaal, men den høitærede Minister tilføiede en Bemærkning, som gik ud paa, at jeg kunde jo saa angribe ham, det var han vant til. Jeg tilstaar, jeg har ikke kunnet forstaa Betydningen af denne Tilføining. Jeg har, saalænge den høitærede Minister har været Marineminister, sjældent eller aldrig taget Ordet i Spørgsmaal, vedrørende Marinen, fordi jeg ikke fortaar mig derpaa, og har der undtagetsest været Spørgsmaal, som jeg kjendte Noget til, saa har jeg taget Ordet for at støtte Alt, som den høitærede Minister forlangte. Jeg har i den Henseende kun fulgt, hvad mine øvrige militære Kolleger her i Thinget have gjort, og sat en Glæde i at fremme, hvad jeg kunde, for Marinen, fordi vi ikke betragte Udgifter til Marinen som Ran fra Hæren, men som kommende det fælles Forsvar tilgode. Derimod har min Stilling været en anden ligeoverfor den høitærede Minister som Krigsminister; der erkjender jeg fuldt ud, at jeg nu og da har udtalt en afvigende Mening, men det har sin faare naturlige Begrundelse i, at, da jeg tilfældigvis netop idag har tjent i 35 Aar i Hæren, dog maaste tør tillade mig at have en selvstændig Mening om Ting, der angaa Hæren. Men Et veed jeg, og det er, at jeg aldrig har talt i nogen Sag uden af min Overbevisning, fordi jeg troede derigjennem at kunne fremme Et og Andet bedre. Om jeg altid har truffet det Rette, er derimod et ganske andet Spørgsmaal. Det vilde være en Indbildskhed uden Lige, om jeg vilde paa-staa dette, men Dommen om, hvorvidt jeg har haft Ret eller ikke, ligger ikke hos den høitærede Minister, men hos Thinget, thi det er Thinget, der skal veie den høitærede Ministers som mine Grunde og afgjøre, hvem der har Ret. Jeg kan og vil ikke Andet end tro, at, hvad den høitærede Minister udtalte sig saa stærkt imod, kun var et Udtryk for en øieblikkelig Sindsstemning, foranlediget ved en Afbrudelse, som han ikke ønskede, for ikke at komme ud af sin Ibgang, og jeg kan ikke tro, at det har været Udtrykket for en virkelig Overbevisning. Men jeg føler mig derhos fuldt overbevist om, at den Styrke, hvormed Bemærkningen blev fremsat, ikke kom derafra, at jeg udenfor denne Sal tilfældig er Militær. Da jeg iforgaars havde Ordet, undgik jeg med Flid, at komme ind paa Lovforslagets Realitet; thi det forekommer mig, at, som Situationen er, gjælder det for Enhver, der har virkelig Interesse for Forsvarssagen, kun om at finde en Løsning, men